

Cvrsvs Philosophicvs

Arriaga, Rodrigo de

Antverpiæ, 1632

Sect. I. An vnio distinguatur ab vtroque extremo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95614)

lorem, quam in non habente, si in eodem vtraque actione fit. Respondetur, negando sequentiam, quia calor passivus resistit formaliter, quod siue frigus eadem siue diversâ actione producendum sit, eodem modo ab omnibus debet defendi.

Tertia: Quod si cacabus vacuus valde calidus ab igne repletur repente aquâ frigidissimâ, deberet retinere calorem cum frigore, quia est ibi causa conservans utrumque accidens. Verum hæc obiectio est iam in præcedentibus soluta, estque vtrique parti communis: independenter enim ab hac questione de influxu eodem vel maiori, videndum est, quod sit agens fortius in eo casu, an aqua, an ignis. Si aqua, producat frigus, & tunc ob repugnantiam cessabit causa à conservatione caloris: si verò ignis sit potentior, conservabit calorem, & sic impeditur frigoris productionem. Nec ad hoc video quid iuvet cacabus aut olla.

Dices: Sed quod esset incommodum, si simul esset calor & frigus, ut propterea debeat Deus vnum in præsentia alterius destruere? Verum retorqueo argumentum: Si nullum est inconueniens, dicat mihi, cur vnum non potest

cum antiquo influxu conservari præsentem altero?

Respondebis: Quia id habet ex naturâ suâ. Idem ego dico: quia ex naturâ suâ petit ne alterum sit, idem Deus naturali exigentiâ satisfaciens id expellit. Similiter, quod inconueniens esset, si Deus per duas actiones naturales, quas successivè habere possum, daret mihi simul vibrationem hic & in spatio vicino? & quod est, cur acquisitâ vnâ, debeo alteram amittere? Certè nisi in limitatam virtutem subiecti & exigentiam tantum vnus vibrationis non poteris id refundere. Hoc autem ipsum rectè applicatur puncto præsentis.

Tandem obiicies: Ergo non difficilius conservantur frigus & calor ut octo in eodem subiecto, quam albedo & dulcedo, quia illa duo conservantur actione quoad substantiam naturali sicut hæc. Verum ista obiectio iam est soluta. nam licet quoad substantiam non sit diversitas in actione, est tamen quoad modum, iuxta paulò antè dicta. Cetera, quæ occasione huius difficultatis de oppositione gratiæ & peccati tanguntur, alibi discutientur Deo dante.

DISPUTATIO QUARTA.

De unione Materiae & Formae.

SECTIO I.

An vnio distinguatur ab utroque extremo.

SUBSECTIO PRIMA.

Vnio distinguitur ab utroque extremo.

nto dicitur nexus ille, quo ex duabus rebus, v. g. ex materiâ & formâ, resultat vnum compositum, homo, leo, &c. & de hac inquirimus in præsentia, vtrum sit entitas distincta ab utroque extremo, scilicet ab animâ & corpore. Sed prius adverte, questionem hanc solum esse inter ea extrema, quæ separari possunt mutuo saltem de potentiâ absolutâ: nam quando aliqua forma ita est connexa cum materiâ, vel cum alio subiecto, ut nec de potentiâ absolutâ possit esse sine illo, indubitatum videtur vniri cum illo per se ipsam sine nexu intermedio.

Gregorius cum Nominalibus reliquis apud Hurtadum Disputatione 5. §. 6. & plures Thomistæ negant distinctionem vnionis à materiâ & formâ, dicuntque, formam esse vnitam materiæ, nihil aliud esse quam formam prout in materiâ. Contraria tamen sententia est tenenda cum P. Suarezio supra sectione 6. Vasquez Tomo 1. in 3. Partem, disput. 19. num. 23. & disput. 13. cap. 3. & Hurtado supra §. 5. & recentioribus communiter, quæ hac euidenter ratione suadetur. Quando duæ res inuicem possunt separari saltem de potentiâ absolutâ, euidenter est eas esse distinctas, quia nihil potest à se ipso separari: at

possunt esse realiter materia & forma substantialis in rerum naturâ, & tamen non inter se vniri; ergo hoc quod est esse vnitatis, aliquid est realiter ab illis distinctum. Maior & consequentia sunt euidenter. Minor probatur, quia de facto modò existit in rerum naturâ materia prima D. Petri, & eius anima, & tamen de facto non sunt vniti, alioquin constituerent hominem; ergo hoc quod est illas esse vnitatis, potest separari ab illis. Idem est de materiâ & formis materialibus, quas diximus Disputatione 111. Sectione 4. posse saltem de potentiâ absolutâ conservari sine vnione ad materiam, nihil autem nec diuinitus potest separari ab eo, à quo non distinguitur. Respondetis Primò, hoc quod est materiam esse vnitam formæ, non distingui ab vtraque simul sumptâ. Sed contrâ, quia si per *simul sumptâ* intelligas simul existentes, falsum est, non distingui vnionem ab vtraque etiam simul sumptâ: nam, ut dictum est, modò simul existunt in rerum naturâ & materia D. Petri & eius anima sine vllâ vnione, ergo. Si verò per *simul sumptâ* intelligas idem ac vnitatis, de hoc est argumentum; fateor enim, vnionem non distingui ab vtraque parte ut vnitatis; verum vtramque esse vnitam, distinguitur ab vtriusque entitate, siquidem potest ab illâ separari. Respondetis Secundò, vnionem materiæ & formæ non distingui à materiâ prout in formâ, & à formâ prout in materiâ. Sed contrâ, quia *prout in materiâ* aliquid est distinctum ab ipsâ materiâ & formâ secundum se, nam vtraque potest esse in rerum naturâ, & vna non prout in aliâ, ergo & vnio, quæ consistit in illo modo essendi, *prout in materiâ*, erit distincta ab ipsâ materiâ & formâ. Quia verò hic iam incipimus probare distinctionem modorum contra Nominales, & nonnullos parcos Philosophos recentes, velim

- 5 vt hoc aduertat (ne necessum sit in similibus questionibus id repetere) tales Auctores argumenti facti vi oppressos, ne cogantur admittere nouam entitatem, quam nos contendimus probare. recurrere ad nouas phrasas, v.g. in argumento facto: Vnio est aliquid separabile ab vtroque extremo, ergo est aliquid distinctum. Respondent, id consistere in eo, quod vtrumque extremum sit simul. Vrgentur: Esse simul, est aliquid ab vtroque separabile, quid ergo illud est? Respondent, Forma prout in materia. Rogorursus, Quid hoc? Respondent, formam in formare materiam; & sic toties nouis terminis & vocibus respondent, quousque iterum redeant ad priores terminos, & sic semper in circulo versantur: quid autem velint dicere, ego sanè numquam potui percipere, dubito an facile ab aliquo
- 6 percipi possit. Ergo astutè contra tales hoc modo oportet argumentari, vt omnia illa nomina, vel phrasas, quibus deludunt, simul accipias (ne relinquo illis locum ab vno ad aliud perpetuò saltandi) & de illis simul ita acceptis, roges, an omnia illa significant ex parte obiecti entitatem aliquam realem, an non. Si significant, habes intentum, quia illa est modus quem tu intendis. Si dicant, nihil ex parte obiecti reale per ea nomina & phrasas significari, ergo debent fateri, se finxisse, vel quæsiuissè in Calepino aut Nizolio ea omnia ferè synonyma & phrasas illas ad significandum nihil, & eludendam veritatem Philosophicam, quæ non consistit in multiplicitate verborum. Quod adeò verum puto, vt si ab aduersariis vel hæc sola ratio sedato animo & ad veritatem recipiendam parato consideraretur, ex hoc solo capite suæ opinionis falsitatem aduerterent. Id aliquantulum clariùs infra constabit agendo de Actione, de Vbi, Duratione, &c.
- 7 Secundò argui potest, ad probandam eam distinctionem vnionis: Quia in generatione hominis datur propria & rigorosa actio generatiua, ergo aliquid per illam producitur: non materia, neque forma rationalis, quia hæc producuntur per creationem, & sæpè iam supponuntur producta, vt contingit in resurrectione mortuorum; ergo debet produci vnio vtriusque partis, ergo hæc est distincta ab vtraque parte. Arbitror, hoc argumentum non esse distinctum à præcedenti, quia in tantum dicimus in generatione hominis dari veram actionem distinctam ab actione materiæ & formæ, in quantum datur ibi aliquid de nouo realiter distinctum à partibus, scilicet eas esse vnitas inter se, quod potest separari realiter ab illis. Nam si semel negetur id esse quid distinctum, sine nouo absurdo negabitur actio distincta à productione materiæ & formæ, & eodem modo respondebunt aduersarij, eam generationem terminari ad formam prout in materia, &c. sicut supra dicebant, dum vrgeretur quid esset eas esse vnitas. Solùm ergo erit vnio, sed satis efficax pro hac sententiæ fundamentum ex separabilitate desumptum.
- 8 Aduerte, argumento à nobis facto probari, distinctionem vnionis à partibus esse realem; quia, quæ realiter separantur, realiter distinguuntur. Quod aduerto, ne quis censeat, per solam distinctionem virtuales posse intelligi hanc separationem vnionis à partibus, tum quia in creatis non datur distinctio virtualis in ordine ad duo præ-

dicata contradictoria, vt ostendi Disputatione v. Logica, Sectione 2. tum quia, etiam daretur ea distinctio virtualis in ordine ad aliqua prædicata contradictoria, qualia sunt cognosci & non cognosci, videri & non videri; nullus tamen dixit eam dari in ordine ad existendum & non existendum in rerum naturâ, secundum diuersas formalitates, quia neque in diuinis quoad hoc talis distinctio concedi potest, etiam si ibi sit in ordine ad alia prædicata. Ratio verò est, quia vnum posse ab alio separari realiter, est euidentius indicium distinctionis realis.

Aduerte Secundò, etiam hæc distinctio, vt ostensum est, in re sit realis, nec minor quàm inter Petrum & Paulum, non tamen dici absolute realem, sed modalem, quia vnio est modus partium, pendens essentialiter in esse & conseruari ab ipsius partibus, vt statim dicemus, illa autem distinctio vocatur modalis ab vno extremo, qui est modus.

Hinc infero Primò, ob eandem rationem distinguendam esse vnionem humanitatis Christi cum Verbo diuino ab vtroque extremo: quia vtrumque posse esse simul, & tamen vnum non esse alteri vnium, vt contingeret, casu quo Deus non assumpsisset eam humanitatem. Imò fortè hic res est clarior quàm in humanis, quia non potest recurri ibi ad præsentiam localem, hanc enim Deus necessariò habet cum omni humanitate, & tamen illi non vnitur; neque ad dispositiones physicas, tum quia nullæ sunt à quibus pendeat Verbi vnio, tum quia nullæ sunt ex quibus ea vnio necessariò inferatur.

Infero Secundò, vnionem non solùm distinctam esse à materiæ & animæ rationali, sed etiam ab actione quæ vtraque producitur: quia potest manere materia & forma cum eâ actione, & tamen non vnita, ergo.

SUBSECTIO SECUNDA.

Vnio distinguitur à præsentia locali & dispositionibus.

NON defuere alijs, nimium auidi omnes negandi modos, qui, pressi argumentis supra factis, dixere vnionem quidem distinguere ab vtroque extremo, eam tamen consistere in dispositionibus, & approximatione formæ ad materiam; neque esse necessariū vllum alium modum vnionis superadditum. Ego in his Auctoribus non possum satis mirari, quod cum omnes modos distinctos negent, quando in vno loco premuntur argumento supra facto, tunc recurrant ad materiam aliam, quasi in eâ modum distinctum admitterent. Sic iam hic oppressi dicunt, vnionem esse quidem distinctam ab vtroque: id autem declaratantes, dicunt vterius, id distinctum esse intimam præsentiam localem: quando verò ad præsentiam localem venitur, dicunt etiam illam nihil esse distinctum: quando rursus inquirunt quid sit distinctum, quod addit duplex præsentia localis, casu quo corpus duobus in locis ponatur, dicunt esse duplicem actionem Dei; nec, nisi res per duplicem actionem producat, putant repugnare eam poni in duobus locis: rogari verò tandem quid sit actio illa duplex Dei, dicunt nihil esse à Deo & effectum distinctum. Videas ergo vel

vel hinc euidenter huius sententiæ falsitatem, quæ in vno casu affirmat quod postea negat, & semper ab vniis in alias latebras confugit, nihil tandem fixum, cui inniti possimus, assignans.

13 Sit ergo Prima impugnatio huius sententiæ: Illa præsentia localis, in qua dicis consistere vniōnem, nihil est in tua sententiā distinctum, ergo malè hic explicas illud distinctum per eam præsentiam. Secundò: Quia præsentia localis mutatur, quoties homo mouetur, etiam si anima maneat intra corpus, de quo fusiùs infra: quis autem dicit, vniōnem substantialem tunc mutari? Quoad alias verò dispositiones idem probo euidenter, quia mors hominis est corruptio substantialis, vt ipsi fatentur, ergo aliquid substantiale perit: atqui in hac sententiā, quam impugno, nihil substantiale perit, ergo non est corruptio substantialis. Probo euidenter consequentiam, quia actio & corruptio dicuntur substantiales à termino substantiali producto aut destructo, ergo si nullus terminus substantialis perit, aut produci-
14 atqui anima & materia, quæ solæ sunt substantia, non corrumpuntur, dispositiones autem, quæ sunt vniō, & solæ corrumpuntur, non sunt substantia; ergo nihil substantiale corrumpitur.

Respondetis forè Primò, vniōnem etiam esse substantiam, quia non in solis dispositionibus consistit, sed in illis & in materiā & formā. Sed contrā, quia hæc responsio non est ad rem: nam vniō, quā parte est idem cum materiā & formā, etiam si sit substantia, non tamen vllō modo corrumpitur, ergo vt aliquid substantiale corrumpatur, parum iuuat, materiam & formam esse inadu-
15 quatas vniōnes.

Respondetis Secundò, in eo casu corrumpi hominem qui est substantia, corrumpitur enim totum compositum. Sed contrā euidenter, quia homo in tua sententiā duo dicit, vnum quod est substantia, scilicet partes materiam & formam; aliud verò, quod est accidens, scilicet dispositio-
16 nes: homo secundum illud primum non perit, sed solum secundum dispositiones, quæ non sunt substantia; ergo non perit aliquid substantiale, sed solum accidentale.

Respondetis Terriò: Non solum pereunt dispositiones, sed etiam ipse homo, seu ipsum totum. Sed contrā, quia licet dicatur etiam homo periisse, re tamen verā hominem periisse non est aliud quàm vnum aliquid, quod essentialiter includebat homo, periisse, & inde denominari ipsum hominem periisse: debent enim hi Auctores, & quotquot nolunt terminis rem confundere, distinguere in similibus casibus terminum, qui propriè & formaliter perit, & terminum denominatiuum. Denominatiuus terminus est ipsum totum, formalis verò est pars illa, aut illud aliquid essentialiter requisitum, quod propriè perit, & ex quo dicitur etiam totum ipsum periisse. sic
17 dum dicitur periisse album, non dicitur periisse totum quod album dicebat, sed aliquid, albedo scilicet, aut vniō. Iam ergo hinc sic argumentor: Terminus formalis, qui solus in hoc casu perit, est vniō seu dispositiones quæ sunt accidentales, ergo solum fuit destructio accidentalis. Probo euidenter, quia actio denominatur à termino for-

mali, alias productio gratiæ in animā, quia habet pro termino totali gratum in quo includitur substantia rationalis, deberet esse actio substantialis, quod à nemine conceditur.

Secundò sic argumentor: Ex hac sententiā sequitur euidenter, hominem non esse totum substantiale & per se, eò quod in suo conceptu essentiali includit formaliter accidentia. Respondent hi, totum dici substantiale à partibus, non ab vniōne. Sed hæc solutio Primò euidenter reicitur, quia tam essentialiter est toti vniō, quàm partes, nec est in hoc excogitabilis differentia, imò totum denominatur generatum non à partibus, sed ab vniōne; ergo etiam debet dici accidentale ab ipsā vniōne. Ratio est, quia totum vt totum constituitur per vniōnem, vnde eodem modo, quo est vniō, denominatur totum. Sic licet lapides sint substantia, & illi soli sint partes in aeruo ipso-
17 rum, non tamen dicitur totum illud substantiale, & per se, sed per accidens; quia vniō est per accidens, licet partes sint aliquid substantiale) quia vniō est aliquid accidentale.

Dices, vnum lapidem non dicere ordinem per se ad alium, sicut dicit materia ad formam, & hæc ad materiam, vt ad se mutuò perficiantur. Sed
18 contrā euidenter, quia quidquid sit de capacitate ad se perficiendum, certè actu non se perficiunt, nisi accidentaliter mediis accidentibus; ergo actu non constituunt nisi totum per accidens. Imò est repugnantia in terminis, dum dicis, habere capacitatem ad vniōnem per se, & perfectionem per se, nam hæc capacitas est ad perfectionem actua-
19 lem; ergo cum perfectio actualis sint ipsa accidentia sola, non potest esse capacitas ad vniōnem per se, sed ad vniōnem per accidens, & eodem modo ad informationem etiam per accidens. Secundò solutionem impugno: quia rogo, Vnde infers, calorem non esse partem hominis, quandoquidem tam sine eo non potest per te esse homo, quàm sine animā? vel da mihi vnā definitionem partis, quæ conueniat materiæ & formæ, non verò calori. Cum enim calor sit entitas ab-
20 soluta, est etiam pars; nos enim vniōnem idèd non dicimus partem, quia est essentialiter actualis nexus: at hoc non habet calor, neque aliæ dispositiones secundum se, ergo tam erunt partes, quàm ipsa materia; & consequenter, etiam si à solis partibus denominatio substantialis desumatur, non erit homo dicendus ens substantiale, quia includit accidentia, sed accidentale, sicut album non est totum substantiale, etiam si includat vnā partem substantialem.

Vrgetur hoc argumentum ex communi Philosophorū consensu: omnes enim dicunt, dispositiones esse extra essentiam rei, vnde semper est receptum principium inter omnes, solum naturaliter eas requiri; diuinitus verò posse esse totum substantiale sine dispositionibus, & has posse esse sine toto; ergo illæ non sunt vllō modo aliquid constituens essentiam compositi.

Verū ne isti dicant, se non curare quid alij Philosophi docuerint, sic à ratione argumentor, ostendendo bene id à Philosophis doctum: Quia potest Deus diuinitus B. Petri corpus v.g. disponere omnibus accidentibus necessariis ad vitam, nec tamen idèd anima erit vnita ei corpori, sed poterit ipsa manere in calo.

nus consequenter discurre, dum vniōem ab extremis distinguunt: admissis enim (inquiunt) iis connotatis, nullatenus necessaria est vniō distincta. Vt autem acutius hunc consequentiæ defectum notarent, non nominarunt P. Suarezium, qui primus & connotata & vniōem distinctam illustrauit, sed recentiores alios qui P. Suarezium in vtroque puncto sequuntur. Sed iam eorum argumentum videamus. Si enim (aiunt) admittunt hi Connotantes denominationem intrinsecam nouam sine entitate nouā intrinsecā, cur non etiam admittent in materiā & formā denominationem intrinsecam *etiam*, sine entitate intrinsecā vniōis superadditā? Quod argumentum tam clarum putant, vt nec verbum possit ei à Connotantibus responderi. Ego quidem longè sum ab his connotatis, quæ non parum horreo, vt dixi supra, & impugnata à me sunt ea Disputat. xii. Logica, à num. 34. valde tamen miror hic eorum Auctores de consequentiā notatos. Putarem non benè à consore comprehensam illorum sententiam, & in quo à nobis differant. Omnes ergo Connotantes semper hoc meritò statuunt, non posse in rerum naturā nouam dari denominationem realem sine nouā entitate reali, neque posse intelligi aliquam denominationem realem separabilem ab aliquo, nisi sit aliqua entitas realis ab eo separabilis: in quo illi & nos Non-connotantes conuenimus. Differunt verò illi à nobis, quod ipsi docent, adueniente entitate aliquā quæ sit purus terminus, & non pars denominationis, posse resultare de nouo eam denominationem: vnde illi vocant denominationem adæquatè intrinsecam, quam nos partim intrinsecam & extrinsecam parum dicimus. Hæc est tota inter eos & nos differentia: quæ quàm sit per accidens ad difficultatem præsentem de distinctione vniōis, quis non videat? Nos enim probamus vniōis distinctionem ex eo, quod nulla est entitas, neque intrinseca neque extrinseca, à quā denominatio vniū provenire possit, si modum distinctum vniōis excludamus; vnde illum ponendum, clarè inferimus. Iam autem, quomodo, etiam si omnia connotata admittantur, poterit vniōis distinctio negari, quandoquidem neque intrinsecum neque extrinsecum vllum est connotatum, à quo ea denominatio, qualiscumque sit, provenire possit.

Sed videamus quid adhuc urgeant aduersarij. Primò ergo replicant: Quia Connotantes in Deo admittunt nouam denominationem *volentis liberi*, etiam sine vllò connotato extrinseco; ergo eodem modo possent hic admittere nouam denominationem vniū sine vllò connotato. Melius iam & clariùs obijcietur his ipsi inconsequentia in hac replicā. Ipsi enim admittunt passim in Deo tales denominationes extrinsecas, v. g. potentis producere possibilitatem & ea cognoscens, &c. quæ in esse entitatis potuerunt manere, etiam si creatura non essent posibles, & posita possibilitate, quæ de facto nihil prius est, sine mutatione Dei potuerunt resultare: ergo si ex eo, quod in Deo Suarez & Connotantes nouas denominationes intrinsecas admittant sine nouā entitate intrinsecā & extrinsecā, eos ita acriter redarguunt inconsequentia, quia postea vniōem distinguunt; quomodo se ipsos ob eandem culpam non arguunt? Aduerte, Connotantes ad-

mittere, denominationem intrinsecam Deo posse conuenire sine vllā entitate nouā intrinsecā aut extrinsecā, quia difficultas actuum liberorum Dei, quæ maxima est, eos ad hoc cogit, sicut & cōgit multos alios, & ipsos qui hæc Connotantibus obijciunt. In quo omnes sumus pares. At, vt sine vllò nouo connotato etiam in creatis nouam admittamus denominationem realem, nec exemplum de Deo, nec ratio vlla nos aut Connotantes aut alium coget aut cogere potest. Malè ergo inde obijciunt inconsequentia Suarezio vel his Connotantibus, qui mouentur principio illo vniuersali, *Quæ possunt vel diuinitus separari, debent esse distincta*. Vnde cum in vniōe nullum sit connotatum reale, à quo non possit separari denominatio vniū (vt nos supra ostendimus) meritò illi in creatis eam vniōem distinctam requirunt, quidquid sit in Diuinis, quoad actus liberos.

Sed Secundò obijciunt contra eam solutionem: Quia formā & materiā intimè approximatis, & vltimò dispositis, non potest nec diuinitus non dari denominatio vniōis; ergo ea denominatio non prouenit ab entitate distinctā, à formā & materiā approximatis & dispositis. Sed hoc Antecedens falsissimum est; quia diuinitus ea omnia possunt existere in rerum naturā, & tamen forma potest non esse vnita materiæ, quod ipse arguens sæpè supponit: vnde non scio, an hoc Antecedens ponat ex proprio sensu. Si enim hoc esset, manifestè sibi & veritati contradiceret, qui idè distinctionem Vniōis probat, quia hæc potest separari ab omnibus dispositionibus simul iumptis. Quod si illud Antecedens ponat ex mente recentiorum contra quos agit, numquam illi hoc dixerunt: imò idè docent, vniōem distinguui ab illis omnibus, quia ea omnia possunt manere sine vniōe. Quod si arguens assumit Antecedens falsum, quod fortè ab alijs diuersis Auctoribus docetur, quid inde contra horum inconsequentiam? Adde, si Antecedens esset verum, ipsum argumentum ingulari; quia tunc nullum haberet argumentum ad probandum vniōem esse distinctam. Fundatur enim, & benè, vt paulò antè dixi, in separabilitate vniōis ab his dispositionibus & approximatione, &c. Si autem iam negat hanc separabilitatem, quomodo inferret distinctam vniōem?

Tertiò obijciunt: In sententiā Thomisticā, distinguente relationem à fundamento & termino, etiam potest diuinitus Deus impedire, ne ex vtraque albedine resultet relatio similitudinis, sicut potest impediri vniō formæ & materiæ, positis dispositionibus & existentia materiæ & formæ, &c. ergo sicut, hoc non obstante, Suarez & Connotantes negant Thomistis, resultare nouam entitatem relationis, posito fundamento & termino; ita debent negare resultare nouam entitatem vniōis in prædicto casu.

Etiam in hac obiectione non sunt sibi constantes: ipsi enim cum Suarezio, dum in disputatione de Relatione agunt cōtra Thomistas, vnice inniuntur huic principio, quod posita vtraque albedine est formalissima similitudo, neque à Deo impediri potest, ne illa sint formaliter similes. vnde ipsi concludunt, Ergo similitudo non est distincta. Iam autem in puncto præsentis vellent arguentes, vt Suarez admitteret Thomistis, posse diuinitus formalem similitudinem ab vtro-

que extremo simul sumpto separari, & quod tamen illis negaretur distinctio relationis: quod perinde est, ac petere, ut argumentum quo Thomistas impugnamus, dicamus esse falsum, & si multum tamen eos reiiciamus. In quo puncto aequè ipsi arguentes irretiuntur: quia si illi admittunt Thomistas, formalem similitudinem posse diuinitus separari ab utroque extremo, quomodo negabunt eam esse entitatem superadditam? Neque ad hoc punctum video quid conducatur vocare eam denominationem *similis* partim extrinsecam, cum verà & ipsorum argumentum sententia; vel dicere purè intrinsecam, posito termino cum his recentioribus Connotantibus, quos hi arguentes impugnant, sed sine villo fundamento, ut ex dictis constat.

SUBSECTIO QUARTA.

Obiectiones contra unionem distinctam soluantur.

39 **O**BIICIENS PRIMUS: Non solum materia & forma vniuntur inter se, sed etiam cum ipsa unione; & tamen cum illa non vniuntur per unionem distinctam, alioquin daretur processus in infinitum; ergo etiam poterunt materia & forma vniri inter se sine unione distincta. Nego consequentiam, quia vnio non potest esse in rerum natura, nisi vnatur cum materia & cum forma. vnde hoc, quod est actu vniri, non est quid distinctum ab illa; materia verò & forma rectè possunt esse in rerum natura, ut ostensum est, etiam si actu non vniantur; ergo eas vniri inter se, aliquid est distinctum ab utraque, quia ab utraque est separabile.

40 **O**BIICIENS SECUNDUS: Forma vnitur materiae medià unione, ergo non immediatè, contra id quod supra diximus. Respondeo, unionem esse ipsam rationem formalem, quā materia & forma vniuntur inter se, sicut actio est ratio formalis, quā causa producit effectum. vnde, sicut hæc non efficit, ne causa immediatè producat effectum; ita nec vnio tollit materiam & formam inter se immediatè vniri: tolleretur autem, si vnio non esset ratio formalis vniendi, sed extremum vnitum, cui solum vniretur materia, & medio illo vniretur forma. Et si licet aliquo exemplo materiali declarare, illud accipe. Non concipias unionem tamquam calcem aut bitumen aliquod, quod medians inter duo extrema illis adhaerens, ea inter se vniri; hoc enim modo semper concipies solum unionem immediatè extremis vniri, extrema verò inter se mediatè: sed unionem tibi efforma ad modum ferrei vinci, qui supra duos lapides immediatè se tangentes infixus, & ipse utriusque immediatè adhaeret, & utrumque inter se immediatè affixum tenet. Quod idem suo modo de actione respectu effectus dictum puta (ne sapè idem repetere cogamur) censent enim aliqui, si detur actio distincta, effectum non oriturum immediatè à causa, sed mediante actione. Imò & hinc etiam alij argumentantur, nobis non futurum immediatè liberum amorem Dei, & consequenter nec formaliter meritum, sed totam libertatem & meritum in solâ physica actione consistere, quod valde durum reputant. Sed hi falluntur, non secus

ac qui propter unionem mediam putant extrema non immediatè vniri. Actio ergo non est quæ producit effectum, nec est quasi aliquid quod producit à causa ut inde ipsa actio efficiat effectum, tunc enim solum mediatè oriretur effectus à causa, sed aequè immediatè & eodem signo naturæ effectus, & actio oriuntur à causa: actio verò dicitur prior non *in quo*, sed *à quo*, quia est quo causa producit, sicut vnio id quo extrema vniuntur. At hoc sicut immediatam productionem non impedit, ita nec immediatam libertatem, meritum, &c. quæ hic sufficiat tetigisse.

Obiicies Tertiò: Vnio materiae & formæ erit accidens, si distinguatur; ergo non potest distinguui, quia nihil accidentale pertinet ad constitutionem hominis v. g. Consequentia est certà. Antecedens verè probatur, quia vnio, si distinguatur, debet inherere materiae & formæ, ergo & esse accidens. Respondeo, unionem dependere quidem ut à subiecto à materia & formâ (de quo infra) verum non illi inherere propriè, quia in hæc est propria illius rei, quæ est extra conceptum primum & substantialem. Vnio autem non est extra conceptum hominis, sed potius intra illum, vnde neque inheret, neque est accidens, etiam si distinguatur: sicut forma materialis substantialis, licet dependeat à materia, non tamen propterea inheret eo modo quo id tribuitur accidenti.

SECTIO II.

Utrum vnio sit simplex, an composita.

NON QUÆRIMUS, VTRUM sit simplex integraliter necne; certum enim est, diuersam partem unionis esse, in manu v. g. ab eâ quæ est in capite; est ergo difficultas solum de partibus essentialibus, id est, utrum diuersa sit vnio in materia ab unione formæ, ideoque in manu v. g. sit vnio tenens se ex parte materiae manus, & alia tenens se ex parte formæ; an verò vnica in utraque parte essentiali.

SUBSECTIO PRIMA.

Sententia eam adstruens duplicem.

HURTADVS Disputatione 5. Physicæ, sectione 7. cum multis recentioribus duas adstruit in composito uniones partiales, vnā tenentem se ex parte materiae, aliam ex parte formæ. Licet autem omnes isti in sententiâ conueniant, non tamen in fundamento illius. Quidam enim eam probant: quia de essentiâ unionis ut sic est, respicere aliquid ut subiectum, & aliquid ut purè terminum; ergo vnio materiae & formæ debet respicere aliquid ut subiectum & aliquid purè ut terminum: sed hoc non potest esse nisi vnio sit duplex, quia si sit vnica, vtramque partem respiceret ut subiectum, & nullam ut purè terminum: ergo debet poni vnica ex parte materiae, quæ respiciat materiam solum ut subiectum, & formam solum ut terminum; alia verò ex parte formæ, quæ respiciat formam ut subiectum, materiam verò ut terminum. Probatur primum Antecedens, scilicet, de conceptu vnio-
46 nis esse respicere aliquid ut purè terminum, & aliquid